

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2023
Institution	College 360 – Teknisk Gymnasium
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Fysik A
Lærer(e)	Bo Paivinen Ullersted
Hold	3z

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	NV – undren
Titel 2	NV – Science (Introduktion til fysik)
Titel 3	Ørkenens varme (Varme og Energi)
Titel 4	Den Trygge Havn, Opløftende Gasser (Tryk, Opdrift og Gasser)
Titel 5	Vilde Strømme (Elektronik)
Titel 6	En Legendarisk Tørke (Lys og atomer)
Titel 7	Power to the People (Arbejde og Energi)
Titel 8	Krudt og Kugler (Kinematik)
Titel 9	Neutronstjerner og Big Bang (valgemne 1)
Titel 10	Jeg en Borg Mig Bygge Vil (Dynamik + repetition)
Titel 11	Mekanik projekt
Titel 12	Physics in Space (Tyngdekraft og cirkelbevægelser)
Titel 13	Roterende fis i kasketten (Rotation og statik)
Titel 14	Electric Boogie (Elektriske felter)
Titel 15	Energiforsyning i fremtidens samfund (Halvledere og aerodynamik)
Titel 16	Den individuelle rejse (Eksamensprojekter)
Titel 17	Eksplosionsmotor (Termodynamik)

Titel 18	Repetition i 3g
-----------------	-----------------

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	NV – undren
Indhold	<p>Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof</p> <p>At eleverne gennem undren opstiller en hypotese, forbereder og gennemfører et lille eksperiment, samt fremlægger deres hypotese, eksperiment og resultater.</p> <p>Mythbusteres – til at illustrere hvordan den naturvidenskabelige arbejdsmetode bruges.</p>
Omfang	<p>Anvendt uddannelsestid</p> <p>Uge 33 – 34</p> <p>10 lektioner, heraf 4 lektioners fysik</p>
Særlige fokus-punkter	<p>Kompetencer, læreplanens mål, progression</p> <ul style="list-style-type: none"> • formulere og teste enkle hypoteser • gennemføre praktiske undersøgelser og eksperimenter under hensyntagen til laboratoriesikkerhed
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Projektarbejdsform</p> <p>Eksperimentelt arbejde</p> <p>Præsentation</p>

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 2	NV – Science (Introduktion til fysik)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit B – kapitel 1 Densitet, tyngdekraft, solsystemet.
Omfang	Anvendt uddannelsestid Uge 34 – 45 (overlap med næste forløb) 20 lektioner (10 moduler)
Særlige fokus-punkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression <ul style="list-style-type: none"> • Den tekniske fysiks grundlag • SI-enhedssystemet, fysiske størrelser og enheder • formulere og teste enkle hypoteser • gennemføre praktiske undersøgelser og eksperimenter under hensyntagen til laboratoriesikkerhed • opsamle, systematisere og behandle data med brug af forskellige repræsentationsformer • anvende modeller, som kvalitativt og kvantitativt beskriver enkle sammenhænge i omgivelserne, og kunne se modellernes muligheder og begrænsninger • formidle et naturvidenskabeligt emne med relevante faglige begreber og repræsentationer • demonstrere basal viden om naturvidenskabs identitet og metoder og anvendelse af matematik indenfor naturvidenskab. • Faglig læsning i fysik Ekspérimentelt arbejde: Bestemmelse af tyngdeaccelerationen Bestemmelse af densitet for lodder Måling af solens diameter Affyring af vandraket Ekspériment brændværdi af sprit (overlap)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Projektarbejdsform Ekspérimentelt arbejde Præsentation

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 3	Ørkenens varme
Indhold	Orbit B – Kapitel 2, dvs. Energi og varmelære
Omfang	Anvendt uddannelsestid Uge 38 – 47 20 lektioner?
Særlige fokus- punkter	<p>Bemærk at forløbet havde overlap med NV – Science forløbet.</p> <p>Energibegrebet Varmekapacitet Specifik varmekapacitet Tilstandsformer Nyttevirkning</p> <ul style="list-style-type: none"> • SI-enhedssystemet, fysiske størrelser og enheder • kunne anvende fysiske begreber og modeller i virkelighedsnære problemstillinger, herunder perspektivere fysikken til anvendelser i teknologien eller elevens hverdag • kende til og kunne foretage simple beregninger med fysiske størrelser og enheder • kunne behandle eksperimentelle data med anvendelse af it-værktøjer og digitale ressourcer med henblik på at afdække og diskutere matematiske sammenhænge mellem fysiske størrelser <p>Energi</p> <ul style="list-style-type: none"> • beskrivelse af energi og energiomsætning, herunder effekt og nyttevirkning • indre energi og energiforhold ved temperatur- og faseændringer • termisk ligevægt og kalorimetri <p>Eksperimentelt arbejde:</p> <p>Eksperiment brændværdi af sprit (overlap) ”Drinks” – varmekapacitet og smeltevarme</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde</p> <p>Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Undervisningsspil: Det termiske opgør, Fysikkens Mestre</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 4	Den Trygge Havn, Opløftende Gasser
Indhold	Orbit B – kapitel 3 og 4 (side 96-88), dvs. Tryk, opdrift og gasser
Omfang	Anvendt uddannelsestid Uge 48 – 8 24 lektioner
Særlige fokus-punkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Termodynamik <ul style="list-style-type: none"> • idealgasloven og gassers densitet • Gasseres arbejde og stempelarbejde • Termodynamikkens 1.hovedsætning Kraftbegrebet <ul style="list-style-type: none"> • tyngdekraft, tryk, opdrift i væsker og luft • en krafts arbejde Suppleret med: Tryk i væsker, væsketryk Luftfugtighed og damptryk Temperatur og molekylers bevægelse Eksperimentelt arbejde: Udvikling af både Varmluftballon (rapport)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 5	Vilde Strømme
Indhold	Orbit B – kapitel 5 (side 97-117), 6 (side 131-133, 141-143, 150-152), 7 (155-166), dvs. El-lære og elforsyning
Omfang	Anvendt uddannelsestid Uge 9 – 23 40 lektioner
Særlige fokus-punkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Elektriske kredsløb <ul style="list-style-type: none"> • simple jævnstrømskredsløb • beregninger på jævnstrømskredsløb med flere komponenter • modeller for spændingskilder • ledningsmodstand og elforsyningsnettet, herunder kendskab til vekselstrøm (inkl. 3-faset vekselstrøm) Suppleret med: Resistivitet Resistans temperaturafhængighed Sensorer (potentiometer og fotoresistor) Elektrisk potentiale El-sikkerhed, kroppens elektriske system Transformeren og magnetisme Eksperimentelt arbejde: Rapport om serie og parallel
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/anvendelse af fagprogrammer/skriftligt arbejde/eksperimentelt arbejde Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Simulationer

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 6	En Legendarisk Tørke (Lys og atomer)
Indhold	Orbit B kapitel 8 Lysets hastighed Brydning og refleksion Linser Optisk gitter Bohrs atommodel Atomspektre
Omfang	Uge 32-40 24 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Grundlæggende egenskaber ved bølger Lys som bølger Det elektromagnetiske spektrum Atomers og atomkerners opbygning Fotoners energi Atomare systemers emission og absorption af stråling Spektre, herunder hydrogenatomets spektrum Supplerende: Optiske linser Eksperimentelt arbejde: Optisk gitter (rapport) Anvende spektroskoper
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Narrativ i undervisningen (Ildens Vogtere) Gruppeforsvar af spektroskoper

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 7	Power to the People (Arbejde og Energi)
Indhold	Orbit B kapitel 12
Omfang	Uge 39-47 10 lektioner almindelig undervisning, herudover moduler med SO
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression SO3: Det naturvidenskabelige gennembrud SO4: Det Blå Guld Introduktion til mekanik Arbejde Fjederens arbejde Kinetisk energi Potential energi Mekanisk energibevarelse Supplerende: Youngs modulus Bulk modulus Shear modulus Eksperimentelt arbejde: SO3 rapport SO4 fremlæggelse
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Narrativ i undervisningen (Ildens Vogtere) Projektarbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 8	Krudt og Kugler (Kinematik)
Indhold	Orbit B kapitel 10
Omfang	Uge 47-50 12 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Bevægelse med konstant hastighed Bevægelse med konstant acceleration Afledte funktioners kinematiske betydning Det skrå kast Eksperimentelt arbejde: Kanon-kast (rapport)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Narrativ i undervisningen (Ildens Vogtere) Simulation/spil (Kanonernes Sang)

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 9	Neutronstjerner og Big Bang (valgemne 1)
Indhold	Orbit A, kapitler om Radioaktivitet og Kosmologi Forsøgsvejledning fra Frederiksen (afstandskvadratloven) Den Store Danske (Stefan-Bolzmanns lov)
Omfang	Uge 1 til 8 16 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Fagligt indhold: Typer af radioaktive henfald Aktivitet og halveringstid Reaktionsskemaer for kernereaktioner Q-værdi og massedefekt Fission og fusion Masse-energi ækvivalens Bevarelse af ladning, nukleontal, leptontal og energi Wiens forskydningslov Stefan-Boltzmanns lov Afstandskvadratloven Hubbles lov Eksperimentelt indhold: Minigenerator halveringstid
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 10	Jeg en Borg Mig Bygge Vil (Dynamik + repetition)
Indhold	Orbit B kapitel 11
Omfang	Uge 8 til 17 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Normalkraft, fjederkraft, gnidningskraft, snorkraft, luftmodstand Newtons love Kraftdiagrammer Taljetræk og skråplaner Impulsbevarelse Elastiske og inelastiske stød Centrale og ikke-centrale stød Repetition Eksperimentelt arbejde: Impuls på luftpudebane
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Eksperimentelt arbejde Opgaveregning Narrativ i undervisningen (Ildens Vogtere) Undervisningsspil: Fysikkens Mestre Klasseudfordring

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 11	Mekanik projekt
Indhold	Orbit B, Orbit A samt diverse hjemmesider
Omfang	Uge 14 til 22 12 lektioner
Særlige fokus- punkter	Repetition af mekanik <ul style="list-style-type: none"> • kunne analysere en problemstilling og være i stand til at udvælge, tilrettelægge, beskrive og udføre fysiske eksperimenter og analysere og formidle resultaterne • kunne planlægge og udføre et større eksperimentelt arbejde, hvori analyse af problemstillingen, opstilling af løsningsmodeller, målinger, resultatbehandling og vurdering indgår • kunne behandle eksperimentelle data med anvendelse af it-værktøjer og digitale ressourcer med henblik på at afdække og diskutere matematiske sammenhænge mellem fysiske størrelser • kunne analysere et anvendelsesorienteret fysikfagligt problem ud fra forskellige repræsentationer af data og formulere en løsning af det gennem brug af en relevant model
Væsentligste arbejdsformer	Projektarbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 12	Physics in Spaace (Tyngdekraft og cirkelbevægelser)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit A, kapitel 1 undtagen afsnit 4 Stød og Impuls (gennemgået i 2g)
Omfang	Anvendt uddannelsestid 14 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Jævn cirkelbevægelse Centripetal- og centrifugalkraft Generelle gravitationslov Bevægelse og energi i centralt tyngdefelt Eksperimentelt arbejde: Jævn cirkelbevægelse (rapport) Acceleration i sving på bilbane (journal)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning anvendelse af fagprogrammer skriftligt arbejde eksperimentelt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 13	Roterende fis i kasketten (Rotation og statik)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit A kapitel 2
Omfang	Anvendt uddannelsestid 18 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Kraftmoment og vægtstangsprincippet Statik Inertimoment for forskellige former Steiners sætning Vektorbeskrivelse af rotation Impulsmoment bevarelse Rotation i flere dimensioner (cykelhjul) ”oversættelse” af lineære formler til rotationsformler Aflevering af regneopgaver i rotation Modellering af køretøj
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning anvendelse af fagprogrammer skriftligt arbejde eksperimentelt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 14	Electric Boogie (Elektriske felter)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit A kapitel 3 Dokument: Fysikøvelse kondensatoren og delefilter
Omfang	Anvendt uddannelsestid 26 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Elektrisk felt fra en punktladning Homogene elektriske felter Kraft og arbejde i et elektrisk felt Afbøjning af partikler i homogent elektrisk felt Kapacitoren – energi, opladning og afladning Gauss' lov Frekvensafhængig resistans af kapacitor (reaktans) Eksperimentelt arbejde: Højspændingspendul Delefilter (afleveret et af de to som rapport) Opladning og afladning af kapacitor
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning anvendelse af fagprogrammer skriftligt arbejde eksperimentelt arbejde Fysikolympiade

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 15	Energiforsyning i fremtidens samfund - valgemne fra centralt stillet liste Fokus på Solceller (halvledere) og vindmøller (aerodynamik)
Indhold	Orbit A kapitel 10 halvledere, afsnit 1 og 2. En verden af fysik, Danny Pedersen og Kasper Michelsen, Gyldendal, 1. ibogsudgave, afsnit 9.2.5 om luftfart, afsnit 8.2.3 om væskemodstand og afsnit 8.2.4 om luftmodstand video "Betz Law explained II Betz coefficient, Betz limit II Derivation" https://youtu.be/6VirJmtXes video " Air Resistance on Projectiles & Terminal Velocity - IB Physics" https://youtu.be/HVdCyCf7eG8
Omfang	Anvendt uddannelsestid 16 lektioner
Særlige fokus- punkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Halvledere og dopering af halvledere Dioder og solceller Solcelleanlæg som elektriske kredsløb Aerodynamik, Bernoullis princip, Reynold tal Lift og drag Kontinuitetsprincippet og kraften på en vindmølle Betz lov Eksperimentelt arbejde: Bestemme solcellens karakteristik i forskellige situationer Vindmøllens karakteristik i vindtunnel
Væsentligste ar- bejdsformer	Klasseundervisning anvendelse af fagprogrammer skriftligt arbejde eksperimentelt arbejde Simulationer med regneark Planlagt besøg på universitetet m. solcelle eksperimenter aflyst pga. sygdom af undervisers barn.

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 16	Den individuelle rejse (Eksamensprojekter)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit B Orbit A Diverse dansk- og engelsksprogede artikler Diverse dansk- og engelsksprogede videoer Dokument om øvelse i usikkerheder
Omfang	Anvendt uddannelsestid 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression <ul style="list-style-type: none"> • have kendskab til modelbegrebet, kunne gøre rede for anvendelse af fysiske begreber og modeller indenfor det tekniske og teknologiske område, samt kunne opstille og anvende modeller til beskrivelse heraf • kunne sætte sig ind i nye fysiske områder og anvende naturvidenskabelige arbejdsmetoder • kunne analysere en problemstilling og være i stand til at udvælge, tilrettelægge, beskrive og udføre fysiske eksperimenter og analysere og formidle resultaterne • kunne planlægge og udføre et større eksperimentelt arbejde, hvori analyse af problemstillingen, opstilling af løsningsmodeller, målinger, resultatbehandling og vurdering indgår • kunne behandle eksperimentelle data med anvendelse af it-værktøjer og digitale ressourcer med henblik på at afdække og diskutere matematiske sammenhænge mellem fysiske størrelser • kunne redegøre for fysiske begreber og fænomener samt demonstrere kendskab til fysikken i et globalt og teknologisk perspektiv • undersøge problemstillinger og udvikle og vurdere løsninger, herunder innovative løsninger, hvor fagets viden og metoder anvendes Eksamensprojektet
Væsentligste arbejdsformer	Projektarbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 17	Eksplosionsmotor (Termodynamik)
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit A kapitel 5 og 6
Omfang	Anvendt uddannelsestid 28 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Termodynamiske processer: Isokor, Isobar, Isoterm, Adiabatisk PV-diagrammer Molær varmekapacitet for konstant tryk eller volumen Arbejde i en kredsproces Varmepumper og kraftvarmemaskiner Stirling-motoren Carnot nyttevirkningen og maksimal effektfaktor Virkningsgrad og effektfaktor Kraftvarmeværket Termodynamikkens 1. og 2. hovedsætning Skriftlig terminsprøve Eksperimentelt arbejde: Varmepumpen (rapport) Stirling motoren (fællesforsøg med databehandling i undervisningen)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning anvendelse af fagprogrammer skriftligt arbejde eksperimentelt arbejde

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 18	Repetition i 3g
Indhold	Anvendt litteratur og andet undervisningsmateriale fordelt på kernestof og supplerende stof Orbit B Orbit A Fagets Mestre - https://bopingvin.com/fagetsmestre/
Omfang	Anvendt uddannelsestid 22 lektioner
Særlige fokuspunkter	Kompetencer, læreplanens mål, progression Spille repetitionsspillet Fagets Mestre Løse gamle eksamensopgaver Øvelser i brug af databogen Opstille mind maps Fremlægge emner
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde Repetitionsovelser Opgaveløsning Mindmap Klasseundervisning

[Retur til forside](#)